

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 21.04.1999, sp. zn. 3 To 171/99, ECLI:CZ:KSCB:1999:3.TO.171.1999.1

Číslo: 30/2000

Právní věta: I. Rozhodnutí o povinnosti odsouzeného nahradit poškozenému náklady potřebné k účelnému uplatnění jeho nároku na náhradu škody v trestním řízení včetně nákladů vzniklých přihráním zmocněnce (§ 154, § 155 odst. 1 tr. ř.) může učinit pouze předseda senátu soudu prvního stupně, ne však justiční čekatel, soudní tajemník nebo vyšší soudní úředník. II. Ustanovení § 15a vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění vyhlášky č. 235/1997 Sb., se vztahuje pouze na mimosmluvní odměnu za úkony právních služeb, které poskytl advokát jako ustanovený obhájce v trestním řízení, ne však na odměnu zmocněnce poškozeného za úkony provedené po dni 1. 10. 1997.

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 21.04.1999

Spisová značka: 3 To 171/99

Číslo rozhodnutí: 30

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Náhrada nákladů

Předpisy: 141/1961 Sb. §154

§ 155 odst. 1

§ 391 37/1992 Sb. § 6 odst. 1 189/1994 Sb. § 11 177/1996 Sb. § 15a (ve znění vyhlášky č. 235/1997 Sb.

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Krajský soud v Českých Budějovicích ke stížnosti odsouzeného K. K. zrušil usnesení Okresního soudu v Českých Budějovicích ze dne 28. 1. 1999 sp. zn. 6 T 274/95 a tomuto okresnímu soudu uložil, aby o věci jednal a znovu rozhodl.

Z odůvodnění:

Okresní soud v Českých Budějovicích usnesením ze dne 28. 1. 1999 sp. zn. 6 T 274/95 rozhodl tak, že podle § 154 tr. ř. uložil odsouzenému K. K. povinnost nahradit poškozené Ing. M. N. náklady vynaložené na zmocněnce, který ji zastupoval jako poškozenou v trestním řízení, a to v souhrnné výši 44 660,50 Kč. Jde o druhé rozhodnutí okresního soudu v téže věci a o téže povinnosti, když původní rozhodnutí ze dne 4. 12. 1998 sp. zn. 6 T 274/95 bylo ke stížnosti odsouzeného krajským soudem zrušeno a věc vrácena k novému projednání a rozhodnutí.

Krajský soud ke stížnosti odsouzeného napadené usnesení zrušil a uložil okresnímu soudu, aby o věci jednal a znovu rozhodl, a to z následujících důvodů:

Řízení, které napadenému usnesení předcházelo, nemohlo být shledáno správným a zákonným. Podle §155 odst. 1 tr. ř. o povinnosti k náhradě nákladů poškozeného a o jejich výši rozhodne po právní moci rozsudku předseda senátu soudu prvního stupně. Podle § 6 odst. 1 vyhlášky Ministerstva spravedlnosti České republiky č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů, může předseda senátu pověřit justiční čekatele a soudní tajemníky, aby v trestních věcech samostatně vykonávali v tomto ustanovení taxativně vyjmenované jednoduché úkony. V tomto taxativním výčtu úkonů však není uvedeno rozhodnutí o povinnosti odsouzeného nahradit poškozenému náklady potřebné k účelnému uplatnění nároku na náhradu škody (na rozdíl např. od rozhodnutí o povinnosti hradit náklady řízení, náklady vazby, odměnu a hotové výdaje uhrazené státem ustanovenému obhájci či rozhodování o výši odměny ustanovenému obhájci, o znalečném a tlumočném a další). Zmocnění rozhodnout podle § 155 odst. 1 tr. ř. o povinnosti k náhradě nákladů poškozeného a o jejich výši nedává ani zákon č. 189/1994 Sb., o vyšších soudních úřednících, ve znění pozdějších předpisů, těmto vyšším soudním úředníkům. To znamená, že takové rozhodnutí (§ 155 odst. 1, věta první, tr. ř.) může učinit striktně v dikci ustanovení § 155 odst. 1 tr. ř. pouze předseda senátu soudu prvního stupně. Protože v této věci rozhodla a napadené usnesení vydala justiční čekatelka okresního soudu, bylo napadené usnesení vydáno nepřislušným orgánem. Tato skutečnost je podstatnou vadou řízení, v důsledku které nemohlo řízení v této věci a následně vydané usnesení obstát a muselo být zrušeno. Současně vada nemohla být odstraněna stížnostním soudem. Proto nezbylo, než uložit okresnímu soudu, aby o věci znovu jednal a rozhodl příslušným orgánem.

Pokud jde o podstatu napadeného usnesení, je třeba zdůraznit, že úkony právní služby, které zmocněnec poškozené účtoval a na něž mu poškozená zaplatila odměnu a náhradu výdajů, byly skutečně provedeny, a to v rozsahu v usnesení uvedeném. Nejsou pochybnosti o tom, že úkony zmocněnce a tedy náklady poškozené, byly ve smyslu § 154 tr. ř. potřebné k účelnému uplatnění nároku na náhradu škody v trestním řízení. Správně byla také vypočtena sazba odměny na úkon, a to jak podle advokátního tarifu vydaného vyhláškou č. 270/1990 Sb., tak vyhláškou č. 177/1996 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Pokud jde o paušální náhradu výdajů, účtoval zmocněnec poškozené méně, než by mu podle advokátního tarifu náleželo. Proto ani v tomto ohledu není napadené usnesení v rozporu s advokátním tarifem, přiznal-li soud v této položce poškozené tolik, kolik jí zmocněnec účtoval.

Naproti tomu byl nedůvodně zkrácen nárok poškozené na náhradu nákladů prostřednictvím zkrácení odměny zmocněnce za úkony provedené po dni 1. 10. 1997 o 10%. Toto zkrácení založené vyhláškou č. 235/1997 Sb. se totiž podle výslovného znění nově zakotveného ustanovení § 15a vyhlášky č. 177/1996 Sb. vztahuje pouze na mimosmluvní odměnu za úkony právních služeb, které poskytl advokát jako ustanovený obhájce v trestním řízení. Nevztahuje se tedy na odměnu zmocněnce poškozeného v trestním řízení. Tento nedostatek nemohl být a nebude již moci být odstraněn ani v dalším řízení. Nyní přezkoumávané usnesení totiž v tomto bodě opakovalo vadu původního rozhodnutí, proti kterému poškozená nepodala stížnost, a bylo proto zrušeno jen v důsledku stížnosti odsouzeného. V důsledku ustanovení § 150 odst. 3 tr. ř., které zakazuje za těchto okolností změnu rozhodnutí v neprospěch osoby, která stížnost podala, ani v budoucnu nebude moci být rozhodnuto v tomto bodě jinak. Jde o pochybení, které je zřetelně v neprospěch poškozeného. Přezkoumávané rozhodnutí i tak bylo v rozporu se zákazem reformace in peius ve smyslu § 150 odst. 3 tr. ř. Původním rozhodnutím totiž bylo uloženo odsouzenému zaplatit poškozené v důsledku nesprávného výpočtu sazby za úkon právní služby pouze souhrnnou částku 44 470 Kč. Ve smyslu shora uvedené zásady tedy nebylo možno novým rozhodnutím uložit povinnost v částce 44 060 Kč, tedy vyšší, byť je správnější, než částka původní.

Z výše uvedených důvodů bylo napadené usnesení zrušeno a okresnímu soudu uloženo, aby o věci znovu jednal a rozhodl. To bude znamenat, že ve věci bude muset rozhodnout předseda senátu. Při novém rozhodnutí musí respektovat ustanovení § 150 odst. 3 tr. ř., jak je výše podrobněji uvedeno, a vyvarovat se shora uvedených formulních nepřesností. V odůvodnění nového rozhodnutí se bude muset vypořádat také a dosavadními námitkami stěžovatele.